

Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh theo tư tưởng Hồ Chí Minh

TRẦN THỊ BÍCH NHUẬN*

Ngay từ khi mới thành lập Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã luôn quan tâm chăm lo đến công tác xây dựng Đảng. Người luôn suy nghĩ, lo lắng về những “căn bệnh”, như quan liêu, hách dịch, lạm quyền, trù dập, ức hiếp quần chúng... và cho rằng những căn bệnh đó làm giảm đi sức mạnh và uy tín của Đảng. Do đó, Người luôn nhắc nhở, coi trọng việc xây dựng Đảng ta là đạo đức, là văn minh chính là để có đủ sức mạnh loại trừ được những “căn bệnh” yếu kém đó.

Văn kiện Đại hội XII của Đảng nhấn mạnh, “xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức”. Đây là một bước tiến mới về mặt nhận thức, là bước chuyển tiếp sang những nhiệm vụ khó khăn hơn. Bước phát triển về chất này đặt ra hàng loạt những vấn đề đòi hỏi Đảng phải tiếp tục đổi mới, chỉnh đốn; phải có tầm cao trí tuệ; có phương thức lãnh đạo phù hợp với từng giai đoạn lịch sử; đòi hỏi mỗi cán bộ, đảng viên của Đảng phải có phẩm chất, năng lực, bản lĩnh chính trị đáp ứng yêu cầu cao của thời kỳ hội nhập quốc tế sâu rộng...

Để làm tốt công tác xây dựng Đảng trong điều kiện mới, chúng ta cần thực hiện tốt những lời dạy của Người. Đảng ta đã có nhiều nghị quyết về công tác xây dựng Đảng, phát động các cuộc vận động nhằm xây dựng, chỉnh đốn Đảng, coi đó là một việc làm thường xuyên trong công tác xây dựng Đảng, nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức Đảng, như Nghị quyết Hội nghị Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII “Về một số vấn đề cơ bản và cấp bách trong công tác xây dựng Đảng hiện nay”, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XI “Một số vấn đề cấp bách trong xây dựng Đảng hiện nay”, gắn với đẩy

mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

1- Đảng phải đổi mới phương thức lãnh đạo, không ngừng nâng cao năng lực trí tuệ và trình độ lý luận của Đảng. Có lý luận dẫn đường và có năng lực trí tuệ là yêu cầu đầu tiên của một Đảng cách mạng. Đó là một trong những điều kiện cần thiết để Đảng ta đề ra đường lối đúng đắn lãnh đạo nhân dân vượt qua mọi khó khăn, thử thách, phát triển kinh tế - xã hội, bảo vệ vững chắc độc lập chủ quyền và xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội. Khi

* Phó Chánh văn phòng Tỉnh ủy Vinh Phúc

cách mạng chuyển giai đoạn mới với xu thế hòa bình, hợp tác đan xen những khó khăn, thuận lợi, chúng ta cũng đồng thời phải đương đầu với nhiều khó khăn, lực cản từ rất nhiều phía, trong đó có sự chống phá của các thế lực thù địch. Đảng ta cũng đã xác định bốn nguy cơ mà Hội nghị giữa nhiệm kỳ khóa VII của Đảng (năm 1994) nêu lên đến nay vẫn tồn tại, thậm chí có mặt còn diễn biến phức tạp hơn, như vấn đề diễn biến hòa bình với những thủ đoạn mới, tinh vi hơn làm cho niềm tin của cán bộ đảng viên và nhân dân vào Đảng, vào chế độ bị giảm sút. Những hạn chế, những nguy cơ đó đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta phải nỗ lực phấn đấu để khắc phục, đưa đất nước phát triển nhanh, bền vững theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xác định nguồn gốc sâu xa của những yếu kém đó chính là từ nhận thức. Sự yếu kém về trình độ trí tuệ, bản lĩnh chính trị của đội ngũ cán bộ, đảng viên đã dẫn đến bệnh giáo điều, quan liêu, chủ quan... Người đã khẳng định: Chỉ có lý luận tiên phong và tri thức về

nhiều mặt, Đảng mới “dần dần hiểu được quy luật phát triển của cách mạng Việt Nam, định ra được những đường lối, phương châm, bước đi cụ thể của cách mạng xã hội chủ nghĩa thích hợp với tình hình nước ta”⁽¹⁾. Trái lại, nếu không có tri thức, không có năng lực, trí tuệ thì lúc gặp mọi việc không biết xem xét cho rõ, cân nhắc cho đúng, xử lý cho khéo. Không biết nhận rõ điều kiện hoàn cảnh khách quan, ý mình nghĩ thế nào làm thế ấy thì thường thất bại. Không có năng lực trí tuệ và lý luận cao, Đảng cũng không thể giáo dục, thuyết phục và tổ chức quần chúng tiến hành sự nghiệp cách mạng xã hội chủ nghĩa đi đến thắng lợi hoàn toàn.

Nhìn lại chặng đường sau 30 năm đổi mới chúng ta càng thấy rõ, để hoàn thành nhiệm vụ đầy nhanh, đầy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội trong bối cảnh mới, đòi hỏi Đảng ta phải đổi mới phương thức lãnh đạo, chỉ đạo tổng kết thực tiễn, nắm vững lý luận, tiếp thu tinh hoa trí tuệ của thời đại, nâng cao trình độ văn hóa, khoa học - kỹ thuật, trình độ trí

tuệ, bản lĩnh chính trị... Điều đó được thể hiện trước hết ở tính khoa học, tính đúng đắn, phù hợp của đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước, nghĩa là, Đảng phải giải đáp đúng và trúng những vấn đề đặt ra trong thực tiễn đời sống. Năng lực, trí tuệ và bản lĩnh của Đảng còn được thể hiện ở khả năng dự báo trong tương lai, trên cơ sở nắm vững những quy luật khách quan, phân tích được thực trạng tình hình trong nước và quốc tế, đưa ra được những khả năng, điều kiện, phương pháp tập hợp lực lượng nhằm tránh các nguy cơ xấu có thể xảy ra. Có như vậy mới thực hiện thành công đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tạo sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, làm tốt công tác bảo vệ Đảng, bảo vệ chính quyền.

Về mặt nguyên tắc, Đảng lãnh đạo bằng chủ trương, đường lối; Đảng chịu trách nhiệm trước nhân dân, trước lịch sử về tất cả những thành công cũng như thất bại của cách mạng. Từ khi có chính

(1) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1996, t. 8, tr. 494

quyền thì toàn bộ hoạt động của Nhà nước và cả xã hội đều đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng. Thực tiễn cho thấy, nếu không giải quyết đúng đắn, khoa học các mối quan hệ đó thì Đảng sẽ dễ bao biện, làm thay Nhà nước và các đoàn thể, hậu quả tất yếu là Đảng không tập trung sức làm tốt chức năng lãnh đạo, vai trò đội tiền phong, là hạt nhân lãnh đạo chính trị. Đảng lãnh đạo là đề ra đường lối, định hướng phát triển, thuyết phục và tổ chức quần chúng nhân dân làm cách mạng, đồng thời là người gương mẫu, tiên phong thông qua đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng. Đảng lãnh đạo chính quyền là Đảng định ra đường lối, giới thiệu những đảng viên ưu tú của Đảng để nhân dân bầu vào những cương vị chủ chốt, quan trọng của chính quyền các cấp; kiểm tra các tổ chức đảng và đảng viên trong bộ máy nhà nước và các đoàn thể chính trị - xã hội; đồng thời giáo dục cán bộ, đảng viên gương mẫu, tiên phong, sâu sát cơ sở, gần gũi quần chúng, nắm bắt phong trào, động viên nhân dân tích cực tham gia thực hiện thắng lợi các chương trình kinh tế - xã hội của địa phương, đơn vị.

2- Đảng phải xây dựng, bố trí đội ngũ cán bộ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Đảng phải tập trung lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, nhất là những cán bộ, đảng viên ở các vị trí chủ chốt của hệ thống chính trị các cấp. Bên cạnh các yêu cầu về chuyên môn, nghiệp vụ, đội ngũ này phải thực sự có phẩm chất đạo đức, có lối sống trong sáng, giản dị, gần gũi quần chúng, phải gương mẫu để quần chúng noi theo.

Là Đảng cầm quyền, Đảng đặc biệt coi trọng nhiệm vụ làm trong sạch đội ngũ cán bộ của Đảng. Một mặt, Đảng lựa chọn, đào tạo, bồi dưỡng và bố trí những đảng viên có đủ phẩm chất, năng lực vào những cương vị quan trọng, đặc biệt là cán bộ chủ chốt trong hệ thống chính trị. Mặt khác, Đảng kiên quyết loại trừ những phần tử biến chất, những kẻ lợi dụng chức quyền, tha hóa về phẩm chất đạo đức... ra khỏi hàng ngũ của Đảng, nhằm củng cố niềm tin của Đảng với nhân dân. Nếu Đảng không trong sạch thì nhân dân không tin Đảng, các nghị quyết, chủ trương của Đảng, chính sách của

Nhà nước không được nhân dân ủng hộ và nếu như bộ máy của Đảng không trong sạch sẽ là môi trường nuôi dưỡng và phát triển chủ nghĩa cá nhân, là nguồn gốc sinh ra chủ nghĩa cơ hội, cục bộ, mất đoàn kết...

3- Đảng thường xuyên thực hiện nghiêm các nguyên tắc sinh hoạt của Đảng, như nguyên tắc tập trung dân chủ, nguyên tắc tự phê bình và phê bình, đổi mới phong cách công tác... Một trong những giải pháp quan trọng trong công tác xây dựng Đảng hiện nay là mỗi cán bộ, đảng viên không ngừng nâng cao ý thức trách nhiệm trong việc tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện theo đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, phong cách gần dân, tin dân, nói đi đôi với làm, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng vừa hồng vừa chuyên, chống những "căn bệnh" mà Chủ tịch Hồ Chí Minh nhiều lần đề cập, đó là bệnh quan liêu, bệnh hẹp hòi, ích kỷ... Người đã chỉ rõ những biểu hiện đó là: Không đi sâu, đi sát thực tiễn, không nắm được tình hình cụ thể của ngành hoặc của địa phương mình, không gần gũi quần chúng và học hỏi kinh nghiệm của quần chúng; thích ngồi bàn giấy

hơn là đi xuống cơ sở để hiểu dân; thích dùng mệnh lệnh hành chính hơn giải thích cho quần chúng hiểu một cách có lý, có tình, khi phụ trách ở một vùng nào thì như một ông “vua con”, tha hồ hách dịch, hoành hành. Đối với cấp trên thì xem thường, đối với cấp dưới thì cậy quyền lấn áp. Đối với quần chúng ra vẻ quan cách làm cho quần chúng sợ hãi. Cách làm việc thiếu trách nhiệm, thiếu năng động, báo cáo sai sự thật gây ảnh hưởng, làm suy yếu sự đoàn kết thống nhất trong Đảng và làm cho sự lãnh đạo của Đảng, việc điều hành của Nhà nước kém hiệu quả.

Để khắc phục các bệnh đó, đội ngũ cán bộ, đảng viên phải “Sửa đổi lối làm việc”, hình thành tác phong công tác khoa học, gần gũi quần chúng, bảo đảm các quyết định đưa ra phải dựa trên cơ sở những luận cứ khoa học và được tập thể bàn bạc dân chủ thống nhất. Mỗi cán bộ, đảng viên trên cơ sở nhận thức đúng đắn vinh dự và trách nhiệm công việc được giao, xây dựng những nhiệm vụ chủ yếu, những chương trình hành động cụ thể, kế hoạch rõ ràng, trong đó xác định rõ chủ thể, trách nhiệm của từng cơ quan, đơn vị, cá nhân, xác

định rõ mục đích, yêu cầu, khi kết thúc công việc phải tổng kết đánh giá, phân tích làm rõ những mặt được, chưa được, tìm ra nguyên nhân hạn chế để rút kinh nghiệm và kịp thời bổ sung, điều chỉnh những nhiệm vụ giải pháp phù hợp thời gian tới. Trong quá trình tổ chức thực hiện, nếu phát hiện những vấn đề còn vướng mắc thì phải nhìn thẳng vào sự thật, xác định rõ trách nhiệm và có biện pháp xử lý. Như vậy, mới bảo đảm thực thi đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước một cách đúng đắn, hiệu quả.

4- Đảng phải tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật của Đảng, kịp thời phát hiện những mâu thuẫn nảy sinh và tìm cách giải quyết các mâu thuẫn đó. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định: Muốn chống bệnh quan liêu, bệnh bần giấy; muốn biết các nghị quyết của Đảng có được thi hành không, thi hành có đúng không; muốn biết ai ra sức làm, ai làm qua chuyện, chỉ có một cách, là khéo kiểm soát. Việc kiểm tra, kiểm soát phải có hệ thống, phải làm thường xuyên và người kiểm tra, kiểm soát phải thực sự có uy tín, thực hành nghiêm các nguyên tắc,

các quy trình, quy định của Điều lệ Đảng và pháp luật của Nhà nước. Kiểm tra là để phòng ngừa và kịp thời uốn nắn những thiếu sót khuyết điểm, Người cũng chỉ rõ: Kiểm soát khéo bao nhiêu khuyết điểm sẽ lòi ra hết, kiểm tra để sau đó khuyết điểm sẽ bớt đi, song muốn kiểm tra có kết quả tốt phải có hai điều: một là việc kiểm soát phải có hệ thống, phải thường xuyên làm; hai là người đi kiểm soát phải là những người có uy tín... kiểm soát từ trên xuống, một cách nữa là từ dưới lên...

Với quyết tâm và khí thế mới, chúng ta tin tưởng Đảng ta sẽ lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện tốt các nghị quyết về xây dựng Đảng, đặc biệt việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15-5-2016, của Bộ Chính trị, *Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*. Thực hiện được những nội dung tư tưởng của Bác để không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng và đảng viên, góp phần củng cố thêm niềm tin của nhân dân đối với Đảng, xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước ■